

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej

Rozwój polskiego rolnictwa

Rolnictwo w Europie Zachodniej w ciągu minionych 50 lat (od czasu powstania pierwszych wspólnych struktur jednoczących kontynent w 1951 r.) uległo znacznym przeobrażeniom. O ile w punkcie wyjścia, w latach 60., było podobnie rozdrobnione i nisko produktywne jak nasze, a cały region był dużym importerem żywności, to dziś Unia jest poważnym eksporterem żywności, a rolnictwo osiąga najwyższe światowe wskaźniki wydajności oraz plony. Jednocześnie dochody rolników są porównywalne z dochodami w innych dziedzinach gospodarki. Stało się to możliwe dzięki Wspólnej Polityce Rolnej.

Do lat 80. była ona głównie nastawiona na unowocześnianie rolnictwa i jego intensyfikację, co miało doprowadzić do samowystarczalności żywnościowej. Stworzony system, poprzez wysokie ceny rolne, silną ochronę celną, ogromne wsparcie ze środków Wspólnoty i budżetów narodowych zarówno produkcji rolnej, jak i rozwoju infrastruktury wiejskiej oraz ochrony środowiska wpływał na stabilizację rynku artykułów rolnych oraz ogólny rozwój rolnictwa i wsi. Pozwalał także na modernizację gospodarstw, podtrzymywał dochody rolnicze, sprzyjał promocji i wspieraniu eksportu. Był to i jest jednak system kosztowny, niechętnie widziany w krajach ościennych, gdyż dotacje do eksportu destabilizują międzynarodowy rynek rolny. Po osiągnięciu progu samozaopatrzenia przed dwudziestu laty pojawiły się problemy z nadprodukcją. Toteż już od kilkunastu lat najważniejsze akcenty we WPR to wzrost konkurencyjności rolnictwa Unii na rynku światowym, przy zachowaniu poziomu dochodów mieszkańców wsi i bezpieczeństwie środowiska naturalnego.

Obecne cele Wspólnej Polityki Rolnej to:

- podnoszenie produktywności rolnictwa poprzez wprowadzanie postępu technicznego, racjonalizację produkcji i optymalne zastosowanie czynników produkcji, a zwłaszcza siły roboczej;
- zapewnienie ludności rolniczej odpowiedniego standardu życia, poprzez powiększenie dochodu osób żyjących z rolnictwa;
- zapewnienie zaopatrzenia ludności w produkty rolne, umożliwienie konsumentom kupna produktów rolnych po rozsądnych cenach oraz ogólną stabilizację rynku rolnego i żywności.

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej

Rozwój polskiego rolnictwa

★ ★ Zasady Wspólnej Polityki Rolnej:

1. **zasada jednolitości rynku** – oznacza swobodny przepływ towarów, jednakowe ceny skupu interwencyjnego głównych produktów rolnych, jednolitą zasadę regulacji rynku rolnego, wspólne reguły handlu z krajami trzecimi;
2. **zasada preferencji Wspólnoty** – oznacza pierwszeństwo zbytu produktów rolnych państw członkowskich i rozbudowany system ochrony przed importem;
3. **zasada solidarności finansowej** – polega na wspólnym ponoszeniu kosztów WPR przez wszystkie państwa członkowskie, bez względu na terytorialny i rzeczowy aspekt wykorzystania środków;
4. **zasada współodpowiedzialności producentów** – oznacza, że we Wspólnocie zostały przyjęte maksymalne progi produkcyjne, dla których cena została zagwarantowana, natomiast skutki ich przekroczenia w postaci obniżki cen są przenoszone na producentów.

WPR jest finansowana z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnych (FEOGA).

Wydatki na realizację WPR stanowią ponad 40% budżetu UE i obecnie przekraczają 40 mld euro rocznie.

Jedną z głównych metod wspierania dochodów rolników unijnych są **dopłaty bezpośrednie** do produkcji określonych gatunków roślin i zwierząt.

W produkcji roślinnej dopłaty obejmują wszystkie zboża, *rośliny oleiste*, *rośliny wysokobiałkowe* oraz *konopie na włókno*.

Od 2002 r. dopłaty te wynoszą 63 euro (dla wysoko-białkowych 75,50) do 1 tony plonu referencyjnego zbóż i roślin oleistych obowiązującego w danym państwie członkowskim lub jego częściach.

Plony referencyjne są to średnie regionalne plony z pięciu lat (po odrzuceniu plonu najgorszego i najlepszego).

Polska w swoim stanowisku negocjacyjnym przyjęła plon referencyjny 3,6 t/ha; we Francji, czy Niemczech jest on wyższy niż 6 t/ha.

Mnożąc plon referencyjny przez 63 euro, można wyliczyć dopłatę do hektara uprawy wymienionych roślin.

Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej³

Rozwój polskiego rolnictwa

Raz na kilka lat ustalane są ceny interwencyjnego skupu zbóż. Od sezonu 2002/2003 cena ta wynosi 101,31 euro za tonę zboża konsumpcyjnego.

★ ★ *Stosuje się także dopłaty do odłogów.*

Rolnicy produkujący rocznie powyżej 92 ton zbóż są zobowiązani do odłogowania co najmniej 10% powierzchni przeznaczonej pod te uprawy. Za odłogowanie rolnicy po spełnieniu określonych warunków dostają również dopłaty bezpośrednie jak do zbóż.

W produkcji zwierzęcej dopłaty bezpośrednie są ustalone i przysługują tylko do **bydła mięsnego** (premie specjalne: od 210 euro jednorazowo do byka, 200 euro rocznie do krowy mamki, premie ubojowe: 50 euro za cielę do 160 kg, 80 euro za bydło starsze, premie za ekstensyfikację produkcji), do **owiec maciorek i kóz**.

Od 2005 r. mają być wprowadzone dopłaty dla producentów mleka. Z tytułu obniżki cen interwencyjnych masła i mleka w proszku będą wypłacane rolnikom raz w roku dopłaty do każdej tony posiadanej kwoty mlecznej (5,75 euro/t w 2005 roku, 11,49 euro/t w 2006 r. i 17,24 euro/t w 2007 r.).

W wielu dziedzinach produkcji rolnej w UE obowiązuje limitowanie (kwotowanie) produkcji (mleko, buraki cukrowe). Pozwala to na stabilizację cen na rynku wewnętrznym Unii, zapobiega powstawaniu nadwyżek.

★ ★ *Przewidywane kierunki zmian WPR*

W dającej się przewidzieć przyszłości rolnictwo Unii Europejskiej, z powodu niższej wydajności, nie będzie zdolne do otwartej konkurencji z rolnictwem Ameryki Północnej i krajów rozwijających się. Dla przykładu, szacuje się że koszt produkcji cukru w RPA (z trzciny cukrowej), stanowi dziś 30% kosztu produkcji w UE z buraków cukrowych. Jednocześnie w krajach UE istnieje społeczne poparcie dla wspierania rolnictwa ze względów kulturowych, społecznych, historycznych, a także ze względu na ochronę środowiska. Z tych powodów WPR będzie się tak zmieniać, aby stymulować lepsze dostosowanie produkcji do potrzeb rynku, zarówno pod kątem jakości, jak i ilości produkcji. Polegać to będzie na obniżaniu cen interwencyjnych, ceł, dopłat do eksportu. Wzrastać natomiast będą środki wspierające rolników, a nie wzrost produkcji oraz wspomagające pozyskiwanie dodatkowych źródeł dochodu przez gospodarstwa wiejskie. Należy też oczekiwać, że globalna kwota pomocy trafiającej na wieś nie będzie się zmniejszać, a wprost przeciwnie. Warto też patrzeć na sytuację

4 Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej Rozwój polskiego rolnictwa

rolnictwa na świecie i w UE zauważyć, że nasz rolnik wytwarza dziś żywność dla 10 razy mniejszej ilości konsumentów niż rolnik unijny. A więc skoro dziś nasza gospodarka nie jest w stanie w większym stopniu wspierać rolnictwa i jego modernizacji, jaka będzie przyszłość naszej wsi i jej mieszkańców bez integracji z UE?!

★ ★ *Gdzie szukać informacji?*

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa
info@mail.ukie.gov.pl, www.ukie.gov.pl

Centrum Informacji Europejskiej UKIE
ul. Krucza 38/42, 00-512 Warszawa
tel. +22 455 54 54, fax +22 455 54 53
cie@mail.ukie.gov.pl

Regionalne Centra Informacji Europejskiej
www.ukie.gov.pl

Ogólnopolski Program Informacji o Unii Europejskiej
Infolinia 0 800 387 672
inaczej 0 800 EUROPA
www.infoeuropa.gov.pl

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
www.minrol.gov.pl

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa
Infolinia o Programie SAPARD
0 800 38 00 84
info@arimr.gov.pl, www.arimr.gov.pl

Fundacja Fundusz Współpracy
ul. Górnośląska 4A, 00-444 Warszawa
tel. +22 622 84 64, 622 97 01,
fax +22 450 98 03
cofund@cofund.org.pl, www.cofund.org.pl
Program AGRO-INFO
tel./ fax +22 625 13 73
agro2000@cofund.org.pl
www.cofund.org.pl/agro-info

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. +22 623 15 15, 623 16 55,
fax +22 628 93 87
fapa@fapa.com.pl, www.fapa.com.pl

Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa FDPA
ul. Mokotowska 14, 00-561 Warszawa
tel. +22 622 52 55, fax +22 622 52 45
fdpa@fdpa.org.pl, www.fdpa.org.pl

Osrodki Doradztwa Rolniczego
adresy na stronie internetowej
www.minrol.gov.pl

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa
www.ukie.gov.pl